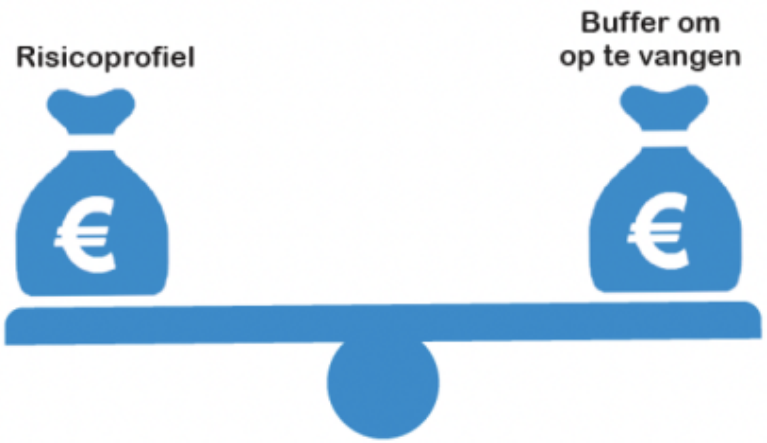

Bijeenkomst raad gemeente Arnhem 24 maart

Robert ‘t Hart

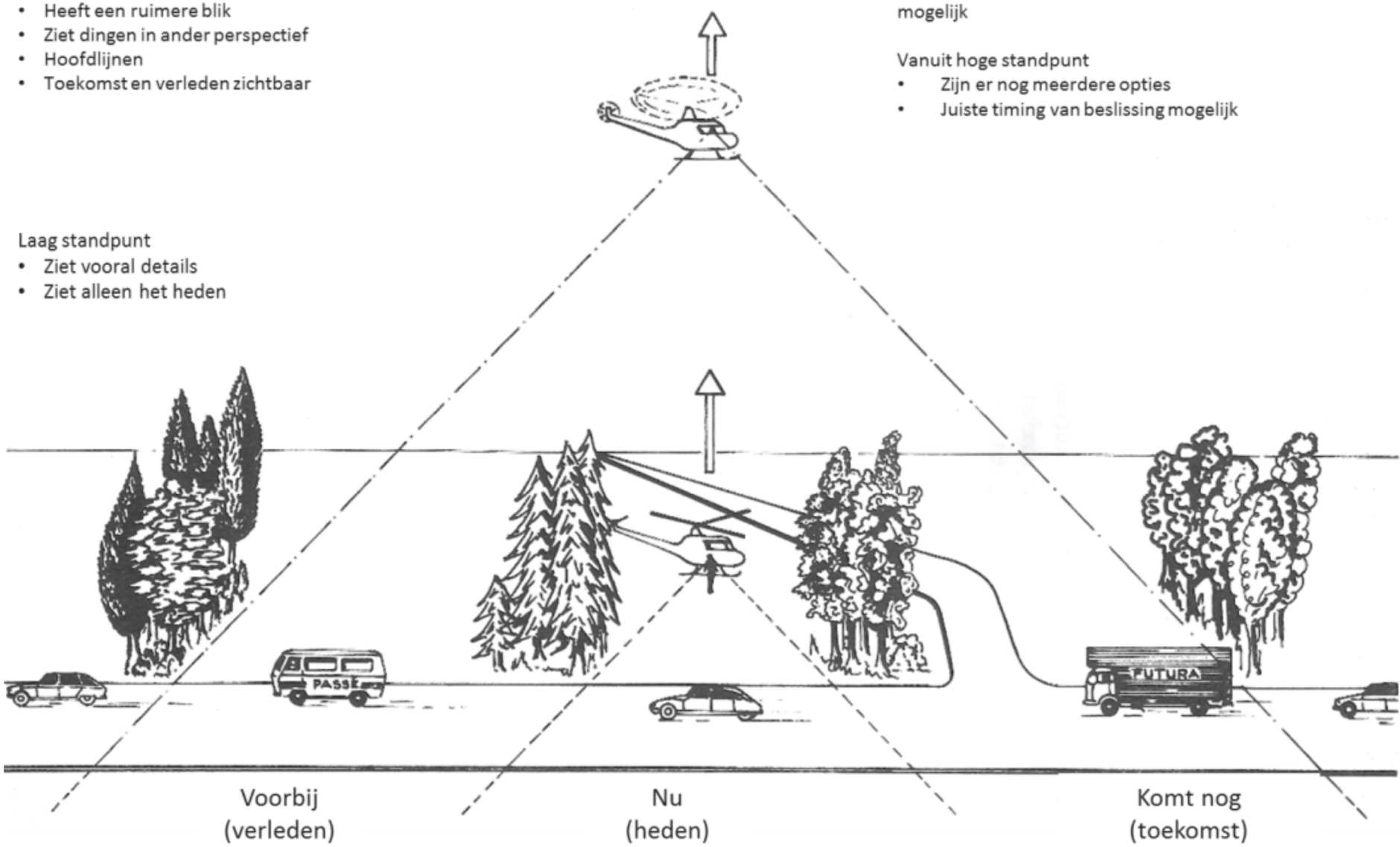
Risico- helicopterview

Hoog standpunt (in het heden)
- Heeft een ruimere blik
- Ziet dingen in ander perspectief
- Hoofdlijnen
- Toekomst en verleden zichtbaar

Laag standpunt
- Ziet vooral details
- Ziet alleen het heden

De toekomst is onzekerder en er zijn meerdere scenario's mogelijk

Vanuit hoge standpunt
- Zijn er nog meerdere opties
- Juiste timing van beslissing mogelijk

KAPLAN

Te voorkomen

- ✓ 80% risico's oorzaak menselijk handelen. ICT, proces
- ✓ Durven en mogen medewerkers incidenten melden?

- Continue
- AO/IC; interim-controle
- Processen
- Formele regels, procedures
- Beheersing binnen afdelingen

Strategisch

- ✓ Strategische keuzes o.a. gedwongen door externe risico's
- ✓ Investeringen of desinvesteringen Keuzes welke niet 100% zeker zijn

- Managementrapportage
- Risico-eigenaren
- Dialoog
- RvC, MT

Extern

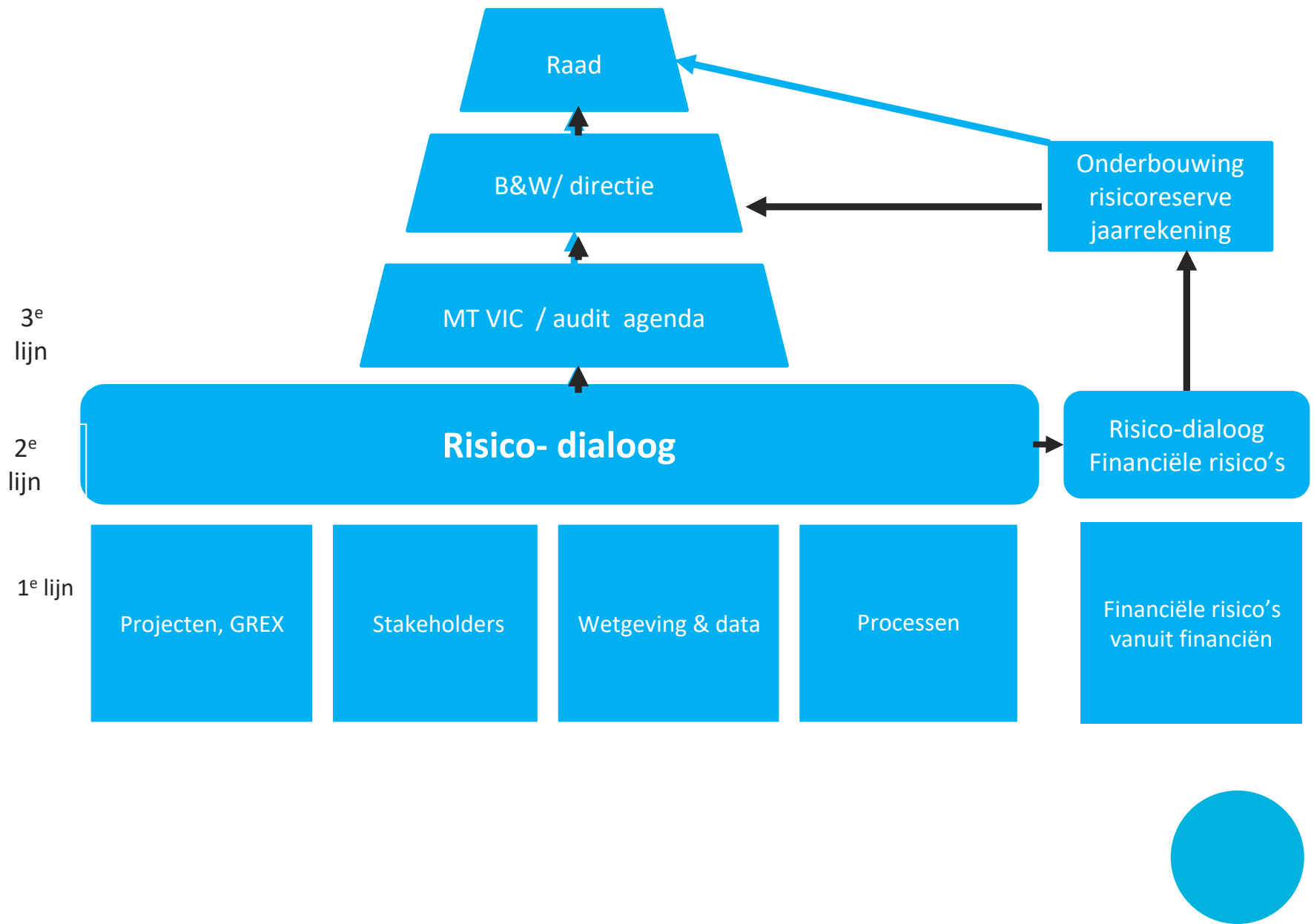
Black Swans & Slow risk; risico's tav businessmodel

- ICT/DATA ontwikkelingen
- Concurrentie
- Demografie
- Wet-regelgeving
- Keten /toeleveranciers

- Jaarlijkse analyse, aanpassen strategie
- Scenario-analyses

Actueel beeld

- Rijk is ruimhartig gebleken in de compensatie kosten / inkomsten Corona
- Sociaal domein; actuele risico's / schades
- Risico's na de crisis
  - Risico afname compensatie door Rijk
  - Risico blijvende verandering (bijv. Parkeren)
  - verslechterde marktsituatie (faillissement)
  - Meer BUIG

Raad
B&W/ directie
MT VIC / audit agenda
Risico- dialoog
Onderbouwing risicoreserve jaarrekening
Risico-dialoog Financiële risico's
3e lijn
2e lijn
1e lijn
Projecten, GREX
Stakeholders
Wetgeving & data
Processen
Financiële risico's vanuit financiën

naris

UITWERKING via de techniek - aan welke knoppen kunnen we draaien? met voorbeelden

Blijf bij 90%, consistentie

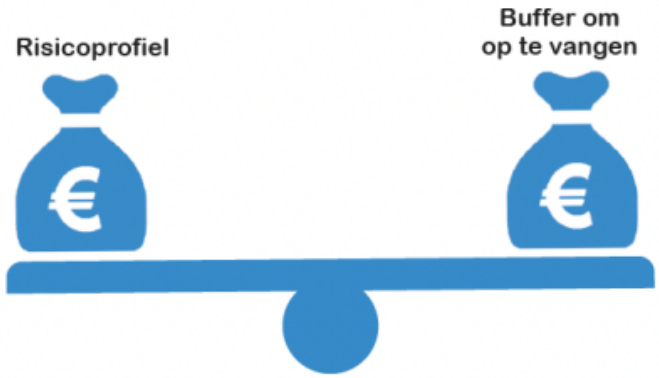
Kwaliteit risicoprofiel is breed en kwalitatief goed

Draaien aan de knop van het risicoprofiel:
- Wijzigen van zekerheidspercentage 90%
- Meerekenen van structurele risico's voor twee jaar
- Grondbedrijf nieuwe lijn van project- en portefeuillerisico's

Draaien aan de knop van de buffers:
- Niet of wel de BR solvabiliteit erbij betrekken
- Wel of niet aparte buffer voor onbekende risico's – zwarte zwanen

Optie, maar liever consistentie

Calamiteit compensatie rijk

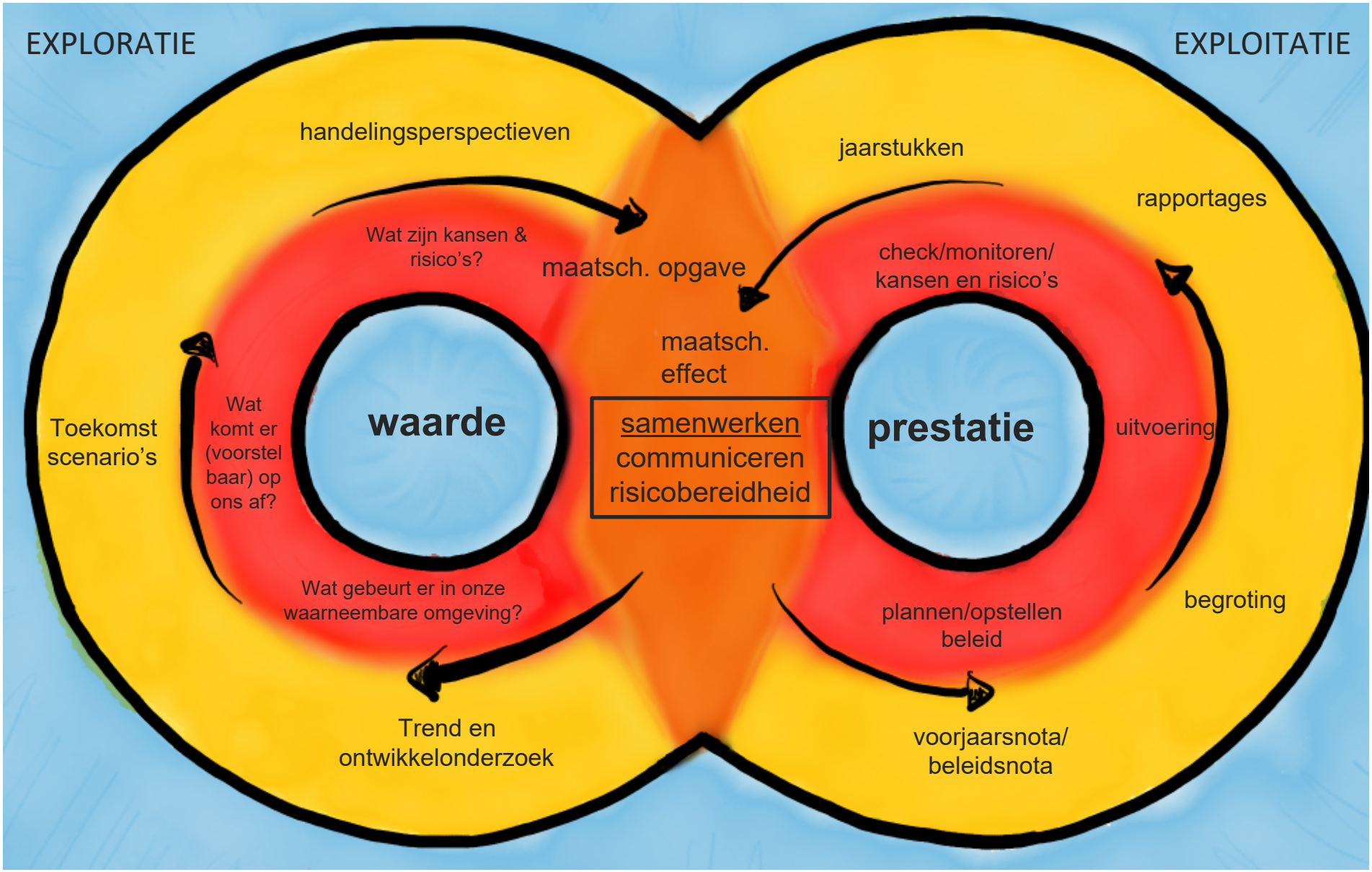

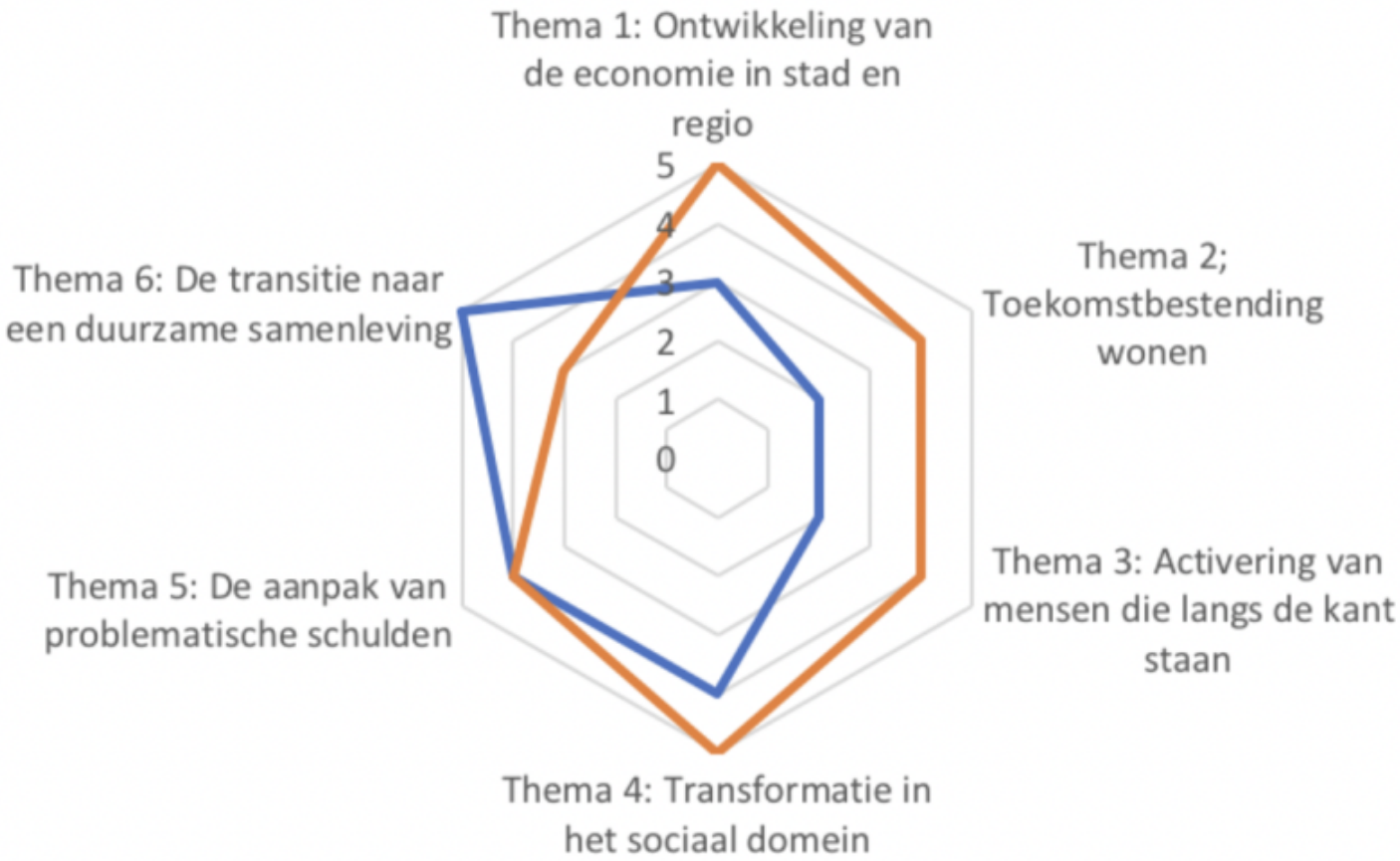
Draaien aan de knop van de weerstandsfactor:
- De hoogte van de weerstandsfactor – hoger of lager
- De hoogte van de ondergrens en noodzaak tot bij storten
- De hoogte van een bovengrens en wel of niet mogelijkheid in te zetten voor nieuw beleid
- Mogelijkheden wanneer de weerstandsfactor tussen de boven- en ondergrens zit
- Werken met een beoordelingstabel zonder afspraak ruimte voor beleid
- In samenhang beoordelen met andere kengetallen met name solvabiliteit

Weerstandsfactor is mijn inziens de knop.

Keuze nu handhaven dan wel nu duidelijk je risicobereidheid uitspreken naar de toekomst.

Samenhang met netto schuldquote in combinatie met rente risico

EXPLORATIE
EXPLOITATIE
handelingsperspectieven
jaarstukken
rapportages
Wat zijn kansen & risico's?
maatsch. opgave
check/monitoren/ kansen en risico's
maatsch. effect
Toekomst scenario's
Wat komt er (voorstel baar) op ons af?
waarde
samenwerken
communiceren
risicobereidheid
prestatie
uitvoering
Wat gebeurt er in onze waarneembare omgeving?
plannen/opstellen beleid
begroting
Trend en ontwikkelonderzoek
voorjaarsnota/ beleidsnota

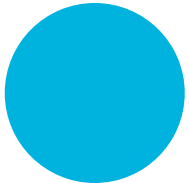

Thema 1: ontwikkeling van de economie. Hier spelen hoge ambities om meer grote bedrijven naar de gemeente te halen, waardoor de werkgelegenheid sterk zal toenemen. Dit mag echter niet te veel investeringen van de gemeente kosten en niet ten koste gaan van de kleine middenstanders in de binnenstad.
Thema 6: hier wordt een gemiddelde ambitie in combinatie met een hoge risicobereidheid zichtbaar. Duurzaamheid is belangrijk op de lange termijn, maar de gemeente kan dit niet alleen. We zullen samenwerkingen moeten aangaan, proeftuinen moeten starten en

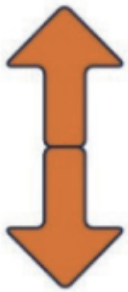
Benodigd versus beschikbare weerstandscapaciteit	2020	2021	2022	2023
	90%	90%	90%	90%
Bedragen x € 1.000				
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	**30.430**	**30.430**	**30.430**	**30.430**
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**30.675**	**30.448**	**31.831**	**34.880**
Benodigd versus beschikbaar ruimte irt aanzuivering	**245**	**18**	**1.401**	**4.450**
Verschil (> factor 1,4)	**-11.927**	**-12.154**	**-10.771**	**-7.722**
Weerstandsfactor	1,0	1,0	1,0	1,1

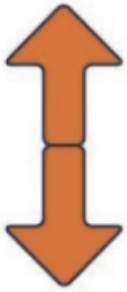
De weerstandsfactor bij deze MJPB is ten opzichte van het Jaarverslag bij een zekerheidspercentage van 90% gedaald van 1,4 naar 1,0. De gemeente beschikt over voldoende weerstandsvermogen, de weerstandsfactor blijft binnen de gehanteerde bandbreedte van tussen de 1,0 en 1,4. Disclaimer hierbij is dat de ontwikkeling van de weerstandsfactor zich lastig meerjarig laat voorspellen. De risico's kunnen niet op voorhand over de komende jaren als stabiel worden ingeschat en nieuwe

naris

Robuustheid van de
MeerJarenProgrammaBegroting
(en het gemeentelijk grondbedrijf)

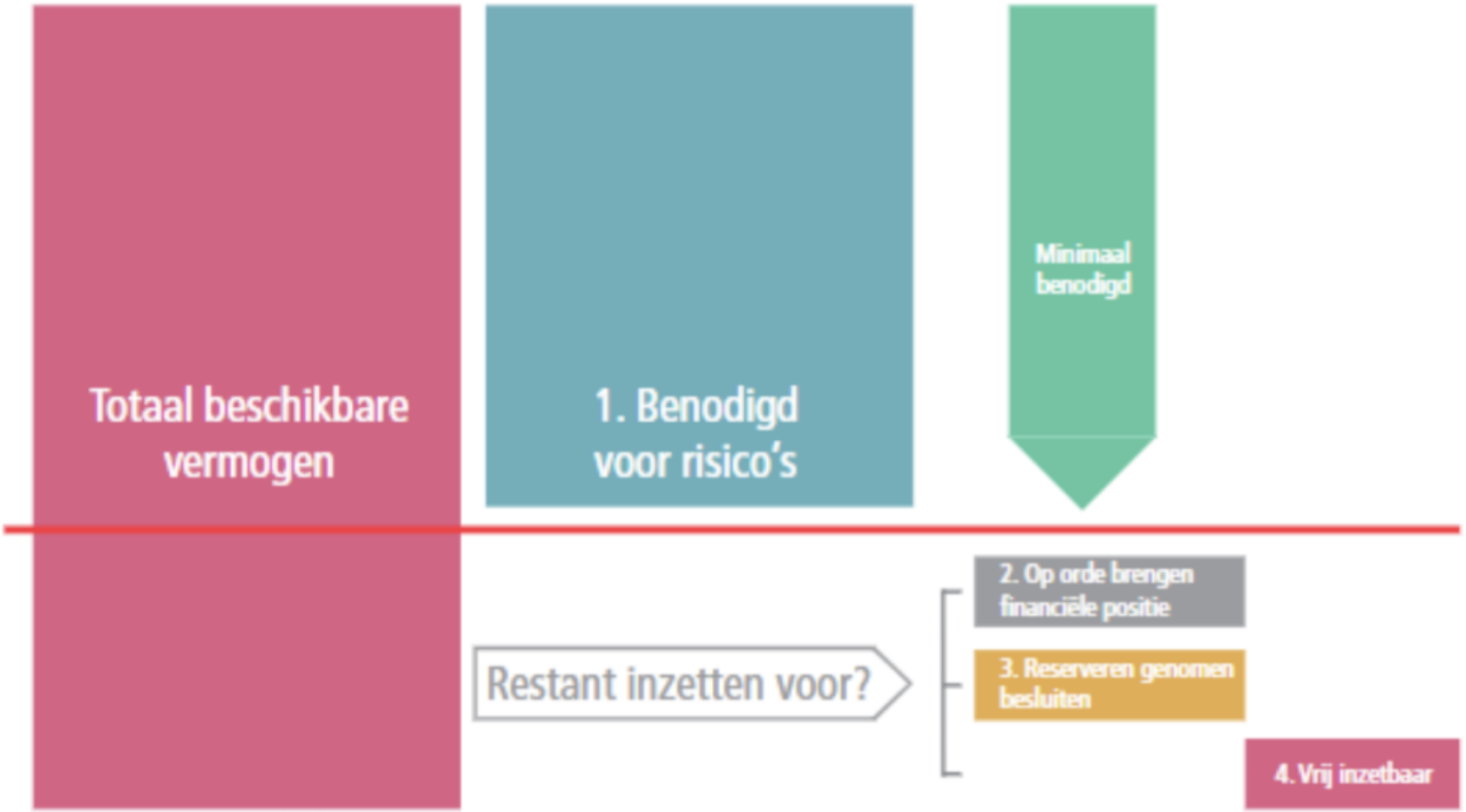

Robuustheid buffers voor risico's – beschikbaar weerstandsvermogen (met name algemene reserve en bestemmingsreserve grondexploitatie)

Robuustheid van de balans: buffers overige onderdelen eigen vermogen (met name de bestemmingsreserve solvabiliteit en overige bestemmingsreserves) en mate waarin de gemeente schulden heeft (schuldquote)

naris

Totaal beschikbare vermogen
1. Benodigd voor risico's
Minimaal benodigd
Restant inzetten voor?
2. Op orde brengen financiële positie
3. Reserveren genomen besluiten
4. Vrij inzetbaar